

Landsbygdsstrategi för Trelleborgs kommun – utveckling som främjar en kommun i balans

Trelleborgs kommuns landsbygdsstrategi handlar om att tydliggöra hur kommunen ska arbeta för att säkerställa att Trelleborg är en livskraftig och inkluderande kommun, oavsett var i kommunen man bor. Landsbygdsstrategin ska lägga grunden för en plattform för ett lokalt utvecklingsarbete som ska ske tillsammans med de aktörer som är aktiva på landsbygden.

Vision

Visionen för landsbygden i Trelleborgs kommun är att skapa hållbara lösningar och utvecklingsmöjligheter för alla som är verksamma på landsbygden. Samspelet mellan stad, landsbygd och omlandet är av största vikt. Människor ska kunna bo, verka och må bra på landsbygden i alla livets skeden.

Syfte

Syftet med strategin är att tydliggöra förutsättningarna på landsbygden och identifiera utvecklingsområden som kommunen ska arbeta med som kan bidra till att uppnå kommunens övergripande mål:

- Livskvalitet med hälsa, trygghet och boende
- Arbete med näringsliv, utbildning, självförsörjning
- Långsiktigt hållbar tillväxt med miljö, ekonomi och infrastruktur

Framtagandeprocess

Strategin bygger på information från statistik, utredningar och analyser av olika slag, men också från intervjuer, spontanbesök och möten med nyckelorganisationer, eldsjälar och engagerade landsbygdsbor. Under varje utvecklingsområde finns en beskrivning av nuläget och en målbild, ett tillstånd kommunen avser åstadkomma till 2022. Det finns dessutom ett antal *effektmål* som ger en tydligare riktning för hur landsbygdsarbetet ska bedrivas. Vidare finns *förslag till aktiviteter* som kan ge inspiration för vad som kan göras för att nå målen under respektive utvecklingsområde, *ansvarig* förvaltning eller annan aktör har också identifierats under föreslagna aktiviteter. Dessa förslag ska ses som inspiration till det fortsatta arbetet.

Definitioner och avgränsningar

Landsbygdsstrategin omfattar i första hand alla områden utanför vad som i statistiska sammanhang betraktas som tätort, d v s byar med högst 150-200 m mellan husen. I Trelleborgs kommun bor drygt 15 procent av befolkningen (6601 personer) på landsbygden.

Samtidigt finns ett stort nät av mindre tätorter och byar. Tätorter i kommunen med fler än 200 invånare (centralorten Trelleborg undantaget) är följande:

- Alstad
- Anderslöv
- Beddingestrand
- Klagstorp
- Kurland
- Skegrie
- Smygehamn
- Västra Tommarp

Om man räknar samman kommunens befolkning utanför centralorten Trelleborg, så uppgick den vid 2016 års slut till ca 30 procent av befolkningen (14240 personer).¹ Det

¹ 2017 Trelleborgs kommun *Samrådshandling – Framtidens Trelleborg – översiktsplan för orter*

innebär att cirka en tredjedel av kommunens invånare bor i mindre tätort eller på landsbygd.

För boende på landsbygden utgör tätorterna viktiga nav, för tillgång till den service som erbjuds i form av butiker, skolor/förskolor, tillgång till kollektivtrafik m m. Dessa "serviceorter" kan för många boende i kommunen också utgöras av tätorter utanför kommunen. Så är t e x Skurup en viktig servicenod för boende i den nordvästra delen av kommunen; Svedala för boende norr om Anderslöv; och Vellinge för de boende i den västra delen av kommunen. För att på ett hållbart och effektivt sätt arbeta med landsbygdsutveckling krävs en god samverkan på mellankommunal nivå. Utbyte av tjänster och utveckling av nya sätt att arbeta över kommungränser kan bli en positiv utveckling av landsbygdsfrågor i kommunen.

Landsbygdsutveckling i ett större perspektiv

Landsbygdsutveckling i Trelleborgs kommun är sammankopplad med såväl EU som Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne och angränsande kommuner.

Landsbygden och jordbruket är viktiga frågor för EU. EU:s övergripande tillväxtstrategi *Europa 2020* styr det nationella *Landsbygdsprogrammet* som i sin tur styr Skånes "Regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet". Europa 2020 lyfter fram tre tvärprioriterade områden, miljö, klimat och innovation. Alla EU-finansierade program och fonder ska ta dessa områden i beaktning, detta gäller även det nationella Landsbygdsprogrammet. Dessutom finns gemensamma mål för alla nationella Landsbygdsprogram inom EU och de är Förbättrad miljö; Fler jobb; och Ökad konkurrenskraft.

Länsstyrelsen Skåne är den aktör som tar fram den regionala handlingsplanen och delar ut stöd till aktörer på landsbygden baserat på åtgärder och prioriteringar i landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet kommer fram till år 2020 investera 2,5 miljarder i den skånska landsbygden.² Som komplement till EUs övergripande målsättningar lyfter det skånska perspektivet på Landsbygdsprogrammet särskilt fram behovet av:

- att hela landskapet hålls levande
- starka näringar på landsbygden
- en hållbar utveckling inom livsmedel
- att vårda miljön³

Region Skåne är en annan aktör som arbetar med olika former av landsbygdsutveckling. Mest relevant för kommunala strategier inom området är "Det regionala serviceprogrammet för Skåne som syftar till att långsiktigt utveckla och främja offentlig och kommersiell service på landsbygden."⁴ Vidare så håller Region Skåne på att ta fram en regional Livsmedelsstrategi som också påverkar hur offentliga, ideella och kommersiella aktörer arbetar med landsbygdsutveckling, jordbruk, förädling och mat i stort.

Leader Söderslätt är en av de viktigaste samarbetsytorna för kommunen när det gäller landsbygdsutveckling. Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden är ett av verktygen för att nå målen för Europa 2020. Jordbruksverket ansvarar för samordning, förvaltning och utbetalning för lokalt ledd utveckling i Sverige men varje leaderområde har sin lokala utvecklingsstrategi. Trelleborg är tillsammans med Skurup, Svedala,

och landsbygd 2028 s. 9

² Länsstyrelsen Skåne 2017

³ Länsstyrelsen Skåne 2017

⁴ Region Skåne 2017

Vellinge och delar av Malmö aktiva i samverkan om utveckling av Söderslätt. Den lokala utvecklingsstrategin "...syftar till att nå visionen att skapa innovativa idéer i samspel med den demografiska och kulturella mixen i området, genom att på ett klimatneutralt sätt utveckla näringslivet och skapa nya arbetstillfällen."⁵ Man beviljar projektmedel till föreningar, företag och offentliga organisation. Verksamheten bedrivs av den ideella föreningen Leader Söderslätt LLU, där Trelleborgs kommun har en plats i styrelsen.⁶

Utvecklingsområden

Landsbygden i Trelleborgs kommun kännetecknas av en gammal kulturbygd väl förankrad i den goda jorden som har givit området välstånd under flera årtusenden. Detta står idag att finna i de fina byarna, kyrkorna och fornlämningar samt många runstenar. Även staden och tätorterna har stora värden och kvalitéer i sig som kompletterar landsbygden; och detta inte enbart för de som valt att bo och verka här utan även för boende i staden och för besökare i kommunen. Åkermarken är en av världens bästa och har en hög potential och bas för att bidra till en hållbar utveckling. Tysta områden med möjlighet till avkoppling likväl som myllrande byaliv efterfrågas när människor ska hitta en plats att leva och verka på och kan utveckla hela Trelleborgs kommun.

Med utgångspunkt i de styrkor och svagheter som finns på Trelleborgs landsbygd, som finns att läsa i bilaga 1, har ett antal utvecklingsområden identifierats.

⁵ Leader Söderslätt 2017

⁶ Leader Söderslätt 2017

1. Lantbruk och livsmedel – den hållbara matproduktionen

Lantbruket är av stor vikt för hela Trelleborgs kommun. De mest bördiga jordarna i Skåne finns i kommunen och lantbruket producerar mat och råvaror till stora delar av Sverige. Trelleborgs kommun är den kommun i Sverige som har störst andel produktiv jordbruksmark och av högsta klass. Kommunens verksamheter; skola, omsorg och vård kan bidra till att utveckla och bibehålla den produktion och de företag som finns inom lantbruket. Genom att kommunicera mer med offentlig sektor och arbeta aktivt med informationskampanjer kan Trelleborgare få en bättre förståelse för maten, från jord till bord.

Av tradition så har spannmålsodlingen och sockerbetsodlingen varit stor i Trelleborg. På senare år har även tomater odlats i stor utsträckning i kommunen. I jämförelse med Skåne och Rikssnittet har Trelleborg en låg andel ekologiskt odlad mark. Att öka denna andel kan bidra till en hållbar livsmedelsindustri. Det är också av vikt att fokusera på närodlade produkter för att skapa en hållbar lokal marknad.

Livsmedelsindustrin är inte bara dominerande på söderslätt, det är Skånes största industrinäring. Industrin skapar arbete, skatteintäkter och är en enorm tillgång för kommunen och regionen. För att utveckla lokala kopplingar till livsmedelsindustrin kan kommunen verka för samordning och samverkan med stora aktörer på marknaden.

På Söderslätt förkommer såväl stor primärproduktion som förädling. En fortsatt utveckling av lantbruken med fokus på diversifiering, livsmedelsproduktion och förädling är väsentlig och avgörande för framtiden på landsbygden. Vid sidan om lantbruken som finns i kommunen startas och drivs olika småföretag. Förädling, gårdsförsäljning och djurhållning är bara ett par exempel.

Genom samverkan och innovativa metoder kan kommunen bättre ta till vara på olika erfarenheter, behov och möjligheter.

Målbild:

*År 2022 har Trelleborgs kommun ett **hållbart diversifierat lantbruk** där **kunskap och innovation** genererat framgångar för företag inom lantbruk, förädling och livsmedel. Gröna näringar **samverkar** för att skapa **hållbara lokala lösningar** och plattformar för samverkan.*

Effektmål

- Kommunen eftersträvar en ökning av andelen närproducerad mat och ekologiskt odlad jordbruksmark.
- Kommunens verksamheter inom skola, omsorg och sjukvård är arenor för ett medvetet arbete med hållbar och närproducerad mat och dryck.
- Kommunen främjar innovation, diversifiering, förädling och kompetensutveckling genom samverkan med aktörer inom lantbruket.

Ansvar

Kommunstyrelsen har ansvar för samverkan med lantbruket. Samhällsbyggnadsnämnden genomför tillsyn och har därmed väl upparbetade kontakter och bra utgångspunkt för samverkan.

2. Tillgänglighet, service och kommunikationer – den attraktiva livsmiljön

I Trelleborgs kommun ska det finnas möjlighet att bo kvar i sin stad, ort eller hembygd i olika skeden i livet. Välmående skapas av trygghet, sociala nätverk och den gemenskap som bland annat finns på landsbygden i kommunen. Under livet skiftar behovet av storlek, pris, läge och tillgänglighet på bostaden och med ett balanserat bostadsutbud kan medborgares behov tillgodoses under hela livet. Kommunen har rådighet över planering av bostäder och kan arbeta strategiskt tillsammans med exploateringsaktörer för att påverka ett diversifierat byggande.

En annan förutsättning för att skapa en hållbar och levande livsmiljö på landsbygden är service där människor verkar och bor. Den grundläggande service som är viktig för boende och företag är exempelvis livsmedel, drivmedel, post, paket och bank. Lanthandlare spelar en stor roll för boende och tillresta och att utveckla och stärka dessa aktörer är prioriterat i kommunen. Samverkan kan eventuellt ske för att tillgodose olika former av samhällsservice, mobila medborgarkontor, osv. För att arbeta vidare med servicefrågan pågår ett projekt i kommunen, MAMBA, där syftet är att kartlägga och utveckla servicepunkter på landsbygden.

Ett snabbt bredband är idag lika viktigt som vägar, elnät och annan infrastruktur för både privatpersoner och företagare. Det viktigt för många att kunna arbeta eller sköta ett företag hemifrån, därför krävs det bra uppkoppling för att landsbygden ska vara ett attraktivt alternativ för boende eller företagande. Utbyggnaden av bredbandsnätet är också en förutsättning för effektivisering av skola, vård, omsorg och annan kommunal service. Kommunens bredbandsbolag har som mål att 95% av alla fastigheter ska ha tillgång till bredband med en hastighet på minst 100 Mbit/s år 2020.

Orterna på landsbygden trafikeras i stort sätt på ett sätt som gör det enkelt att resa kollektivt. Men i vissa områden är man helt beroende av närtrafik, som inte används i stor utsträckning.⁷ Detta är ett utvecklingsområde för kommunen, att utveckla närtrafiken och hitta alternativa lösningar tillsammans med ideell sektor och boende. Cykelvägar är också viktiga som komplement till kollektivtrafiken, för att kunna ta sig till närliggande serviceort eller för att kunna cykla till skola och fritidsaktiviteter. Kopplingen till omlandet, angränsande kommuner är också av vikt för att skapa hållbart resande i kommunen. I dagsläget finns exempelvis ingen busslinje till Skurup, trots att en stor del av Trelleborgarna handlar och verkar i Skurup.

Målbild:

*År 2022 erbjuder Trelleborgs kommun en **hållbar livsmiljö** på landsbygden. Företag och privatpersoner har utbyggt **bredband** som gör det möjligt att verka på landsbygden. Boende kan under livets olika skeden byta boende men leva kvar i **trygghet med gemenskap** och de unika värden som landsbygden erbjuder. **Kollektivtrafiken och innovativa lösningar** har gjort det möjligt att leva bilfritt även på landsbygden.*

Effektmål

- Kommunen marknadsför landsbygden som bostadsort med möjlighet till ett tryggt och flexibelt boende under hela livet.
- Kommunen samverkar med olika aktörer för att stärka och utveckla kommersiell service och för att utveckla kommunal service i alternativa driftsformer.

⁷ 2017 Trelleborgs kommun *Samrådshandling – Framtidens Trelleborg – översiktsplan för orter och landsbygd 2028* s. 24-25

- Kommunen tar ansvar för en ökad bredbandstäckning på landsbygden genom stöd och samverkan med idéburen sektor.
- Kommunen utvecklar infrastruktur för landsbygden att fungera fossilfritt.

Ansvar

Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.

3. Rekreation, föreningsliv och delaktighet – den aktiva fritiden

I Trelleborgs kommun finns inte bara ett rikt föreningsliv och många aktiva föreningar inom kultur- och fritidsområdet, det finns också en kultur av delaktighet. Trelleborg Tillsammans är en lokal överenskommelse mellan idéburen sektor och Trelleborgs kommun. Man arbetar med en rad olika frågor i utskott för att skapa plattformar för samverkan inom exempelvis fritid, kultur, arbetsmarknad. Kommunen har många aktiva byalag och hembygdsföreningar som är viktiga aktörer för landsbygdens attraktivitet och utveckling. Dessa föreningar är naturliga och viktiga samverkansparter för kommunen.

Platser där människor möts, fysiskt och digitalt, och där sociala relationer utvecklas har en viktig roll för människor i kommunen. Där kan idéer utbytas och kunskaper delas, projekt initieras och människor motiveras. Rekreation är viktigt för alla Trelleborgs medborgare, i staden finns parker och rekreationsområden, idrottsplatser, skolgårdar, lekplatser och andra platser för spontan rörelse och lek. I Trelleborg är en väldigt liten del av naturen Allmännrättslig mark så alla stråk som kan användas för rekreation är viktiga.

Samlingslokaler som finns runt om på landsbygden, lokaler, kyrkor, bygdegårdar idrottsplatser och skolor är viktiga mötesplatser för människor på landsbygden. Det är där gemenskap skapas och där människor får möjlighet att leva ett aktivt liv och där möten sker på jämlika villkor som stärker sociala nätverk och motverkar fördomar. Det råder brist på parker, lekplatser och idrottsplatser på landsbygden, det är därför viktigt att inventera behovet och hitta sätten att utveckla möjligheterna till en aktiv fritid på landsbygden.

Naturnära områden är betydelsefulla för trivsel och vardaglig och spontanidrott och fysisk aktivitet. Dessutom skapar dessa platser mötesplatser för utbyte av idéer och åsikter och inspiration för utveckling. Kommunen måste därför satsa på fysisk och även digital närhet till rekreationsområden och fysisk aktivitet.

Ungdomar är framtiden för hela kommunen, men speciellt landsbygden, om de inte stannar i kommunen och på landsbygden stannar utvecklingen. Ungdomars behov och tankar kring utveckling av landsbygden måste tas i beaktning och dialog med denna grupp måste skapas och integreras i kommunens arbete med landsbygdsutveckling.

Målbild:

*År 2022 finns det ett **brett kultur- och fritidsutbud på landsbygden** där medborgare har möjlighet att få en meningsfull fritid oavsett var i kommunen de bor. Medborgare på landsbygden och i staden känner sig **delaktiga** och är aktiva i medborgardialoger och processer som berör kommunens utveckling. Kulturföreningar, idrottsföreningar, byalag, hembygdsföreningar, pensionärsföreningar och andra aktörer på landsbygden har möjlighet att **växa och vara delaktiga i samhällsförändringar**.*

Effektmål

- Kommunen synliggör föreningslivet.
- Kommunen stimulerar aktörer på landsbygden att ta initiativ till nya kultur- och fritidsaktiviteter.
- Kommunen utvecklar en modell för dialog med ungdomar.

- Kommunen genomför insatser för förbättrade möjligheter till närrecreation (ingen ska ha mer än 300 m till ett rekreationsområde)

Ansvar

Kulturnämnden och Fritidsnämnden har ansvar för utveckling av föreningslivet och Kultur- och fritidsförvaltningen har uppdraget att arbeta med och utveckla Trelleborg Tillsammans.

4. Kulturarv och kulturmiljöer – det stolta arvet

Trelleborgs kommun har ett rikt kulturarv och naturvärden som bör lyftas för att locka fler besökare, nya invånare och för att skapa en ökad livskvalitet för de som redan bor i kommunen. Bevarande av natur- och kulturvärden och utvecklingen av bygden ska ses som förutsättningar för varandra och inte motsatser. Samverkan krävs för att kommunen och lokala aktörer ska arbeta tillsammans och skapa de bästa förutsättningarna för orternas och platsernas unika karaktär som i sin tur skapar attraktivitet.

Trelleborgs kommun utmärker sig för sina mindre socknar och tätt liggande kyrkor. Runt om i hela kommunen tydliggör sig en historisk bebyggelsestruktur. Godsstrukturer är mest tongivande i nordöstra delen av kommunen. Dessa miljöer är värda att bevara och lyfta upp. Byarna ligger tätt i kommunen och detta är en bra utgångspunkt för cykelleder, vandringsleder och för att skapa besöksmål.

Den biologiska mångfalden ska upprätthållas och naturen ska vara frisk. Naturturismen är viktig för Trelleborgs kommun och hela Söderslätt och måste bibehållas genom vaksamhet om naturtillgångarna och skydd av det växt- och djurliv som finns. Den 35 kilometer långa kusten erbjuder en unik möjlighet till rekreation och till bevarande av natur- och kulturmiljöer av hög kvalitet. I underlag till ny Grönplan för kommunen finns ett förslag till ett stråk för rekreation längs med kusten.⁸ Detta bidrar till rekreation och attraktivitet.

Målbild

*År 2022 finns det ett **högt medvetande** om den **rika biologiska mångfalden**, **det rika kulturarvet** och **de värdefulla kulturmiljöer** som finns på landsbygden i Trelleborgs kommun. Trelleborgs kommun har i samverkan med aktörer på landsbygden **utvecklat samverkan** kring utvecklingsprojekt som värnar och utvecklar kulturhistoriska platser och kulturarvet.*

Effektmål

- Fler gröna stråk och gröna korridorer för rekreation och bevarande av natur- och kulturvärden utvecklas i samverkan med civilsamhället med Tullstorpsåprojektet som modell.
- Kommunen ger årliga stöd åt evenemang och kulturupplevelser som skapar mervärde för landsbygden och integrerar Orts/områdesbefolkning med nyinflyttade.

Ansvar

Kommunstyrelsen har delvis ansvar för utveckling och bevarande av kommunens kulturarv och naturmiljöer.

⁸ Trelleborgs kommun (2017) *Underlag för Grönplan*

5. Näringsliv och turism – det dynamiska näringslivet

Näringslivet på landsbygden är viktigt ur ett ekonomiskt perspektiv för att skapa arbetstillfällen men också ur ett miljömässigt perspektiv då lokala marknader kan skapas och resande minska, ur ett socialt perspektiv skapar lokala företagande gemenskap och också mötesplatser och möjligheter till samverkan. En av utmaningarna som finns för landsbygdsföretag i större utsträckning än för näringlivet i en tätort är avståndet mellan företagen. Synergieffekter som uppstår när företag möts uppstår inte lika naturligt som i tätorten. Trelleborgs kommun bör se över möjligheterna att skapa bättre förutsättningar för företag på landsbygden att mötas. Företagsnätverk kan vara av fysisk eller virtuell karaktär.

Kommunen⁹ vill skapa förutsättningar för en hållbar turismutveckling som leder till ökad sysselsättning, ökad företagsamhet och en mer attraktiv kommun. Insatser och samordningsvinster som kan göras rör utveckling av nätverk och verksamhetsspecifika samarbeten där kommunen kan ge bättre service till landsbygdsföretag genom exempelvis riktade informationsinsatser.

Besöksnäringen är oerhört viktig för den vidare utvecklingen av landsbygden, men det finns ett stort behov av att organisera och packetera tjänster. Nya upplevelser, året-runt-turism och mer lokal förankring behövs för att fortsätta utveckla delar av näringen på landsbygden. Kulturella och kreativa näringar (KKN) är viktiga för landsbygden och för kommunens besöksnäring. Dessa företag skapar inte bara produkter eller upplevelsen, sociala och miljömässiga värden är också viktiga för landsbygdsutvecklingen där dessa företag bidrar.

Hästnäringen i kommunen är viktig. Det finns små och stora hästgårdar i kommunen och olika former av verksamheter. Kommunen ska i lika stor utsträckning som till andra företag ge stöd och råd för fortsatt utveckling av näringen. Men kommunen bör också ta reda på mer om näringen. Kan det ske mer samverkan med andra näringar och aktörer? Vilka behov finns?

Målbild

*År 2020 är Trelleborgs kommun och Söderslätt det **självklara valet för turister året runt**. Företagare i kommunen har ett starkt stöd och får information i tid på ett samlat sätt. **Hästnäringen har skapat nya arbetstillfällen** och Trelleborgs kommun har i samverkan med andra kommuner utvecklat ridstigar och samverkan över kommungränser gällande näringen.*

Effektmål

- Kommunen underlättar för alla företagare på landsbygden genom att bygga nätverk och kluster för samverkan, virtuella såväl som fysiska.
- Kommunen tar tillvara på innovationer och underlättar för näringslivet på landsbygden genom riktade insatser inom tematiska områden.
- Kommunen ökar kunskapen om hästnäringens betydelse i kommunen samt främja företagandet inom näringen.

Ansvar

Kommunstyrelsen har ansvar för näringlivsutveckling i stort, men Visit Trelleborg ansvarar för besöksnäringsspår och turism. Det finns ett stort behov av samordning för att få så stor effekt av arbetet som möjligt.

⁹ I Trelleborg är det *Visit Trelleborg*, ett kommunalt bolag, som arbetar med destinationsutveckling, marknadsföring och företagsutveckling.

FÖRSLAG

Framtidens organisation för landsbygdsutveckling

Landsbygdsarbete tar tid, förutom att samverkan är viktig så är en stark intern organisation väsentlig för att få genomslagskraft för landsbygdspolitiken.

Därför föreslås ett nytt arbetssätt och en ny organisation för arbetet med landsbygdsutveckling. Det är viktigt att medborgare, föreningar, förvaltningar, bolag och näringsliv ser strategin som en start på en process där alla aktörer ska vara delaktiga i utvecklingen av landsbygden samt av metoder och processer för det fortsatta arbetet.

Under samtal med organisationer, privatpersoner, kommunala tjänstepersoner och föreningar som samverkar med kommunen gällande landsbygdsfrågor har det framkommit att det finns behov av en tydlighet gällande ansvar, resurser och fokusering. Det finns ingen kommunal organisation kring landsbygdsfrågor i dagsläget, men det har framkommit att det finns mycket kunnig personal i kommunen, men som arbetar på olika sätt och utan gemensam styrning.

Organisation

Ett **Landsbygdsråd (en beredning under Kommunstyrelsen)** ska instiftas för att verka för ett positivt arbetsklimat inom landsbygdsutveckling i kommunen där alla medlemmar aktivt delar med sig av sina kunskaper, erfarenheter och visioner.

- Rådet ska bestå av politiker (Xst?), tjänstepersoner (2st), näringsliv (1 utses av Advisory board?), akademi (Partnerskap Alnarp), byarådet (1), Trelleborg Tillsammans (1), LRF kommungrupp (1), Besöksnäringsföretag (1), Ungdomsråd (eller motsvarande) (1), Tillgänglighetskommitten (1).
- Rådet blir rådgivande i kommunens landsbygdsarbete
- En ny handlingsplan per mandatperiod tas fram av rådet
- Årlig rapport och arbetsplanering tas fram av rådet
- Rådet ska initiera gemensamma projekt och aktiviteter
- Rådet är beredande organ i utdelningen av Landsbygdsfonden (nedan)

En ansvarig **tjänsteperson** ska tillsammans med landsbygdsrådet och utvalda kollegor på de olika förvaltningarna driva landsbygdsutvecklingen framåt. Denna person ska erbjuda landsbygdens aktörer en väg in i kommunen. Denna sammanhållande funktion bör vara anställd på kommunledningsförvaltningen. Förslagsvis är detta en person som har ca 50% landsbygdsutveckling och resten andra uppgifter.

Tjänstepersonen ska börja sitt uppdrag med att starta upp och vara samordnare av Landsbygdsrådet. Handlingsplanen som är kopplad till strategin kan vara en start för arbetet med landsbygdsutveckling.

Byastämmor ska hållas regelbundet där boende i mindre orter i kommunen kan träffa politiker och tjänstepersoner.

- Byastämmorna hålls i form av öppet hus i tre timmar
- En gång om året i respektive "hörn" av kommunen
- Invånare kan komma och gå som det passar
- Stämmorna arrangeras tillsammans med närliggande byar
- Det finns möjlighet att digitalt lyfta frågor som behandlas på byastämman oavsett om man kan närvara fysiskt eller inte
- Tjänstepersoner ansvarar för att sammanställning av åsikter och idéer sker och kommunicerar ut och följer upp
- Stora visioner såväl som mindre problem kan diskuteras

Landsbygdsmiljonen byts ut till en **landsbygdsfond** där föreningar och organisationer som är verksamma på landsbygden kan ansöka till Landsbygdsrådet om medel för projekt och aktiviteter. Landsbygdsrådet ska årligen besluta om tema för ansökningar för att rikta arbetet med landsbygdsutveckling.

Landsbygdssäkring av beslut (Rural Proofing)

En förutsättning för ett effektivt arbete med landsbygdsutveckling är att kommunen arbetar med att landsbygdssäkra beslut. Detta innebär att på ett systematiskt sätt beakta de särskilda förutsättningar som finns på landsbygden. Innan kommunen tar beslut bör man ha beaktat om besluten får olika konsekvenser för stad respektive landsbygd ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv, och i så fall dokumentera dessa konsekvenser och bedöma vad de kan innebära. Sen bör man föreslå en lösning som gör att förutsättningarna blir lika. Detta underlättar arbetet med landsbygdsstrategin och utvecklar kommunens sätt att arbeta med landsbygdsutveckling.

Nedan finns ett par vägledande frågor för en landsbygdssäkringsprocess;

Ekonomiskt perspektiv

- Påverkas näringslivsklimatet och förutsättningarna för näringslivet på landsbygden?
- Innebär beslutet att det skapas fler eller färre arbeten på landsbygden?

Socialt perspektiv

- Påverkar beslutet jämlikhet och mångfald på landsbygden?
- Påverkar beslutet tillgängligheten på landsbygden?
- Är landsbygdens aktörer/medborgare delaktiga/tillfrågade?

Ekologiskt perspektiv

- Påverkar beslutet ekologin på landsbygden?
- Påverkar beslutet den biologiska mångfalden?

Indikatorer för landsbygdsutveckling

För att kunna följa upp de grundläggande behoven och områdena bör kommunen följa upp och analysera följande indikatorer minst en gång per mandatperiod.

1. Arealen – hur stor del av kommunen är åkermark
2. Andel ekologisk åkermark
3. Befolkningsutveckling på landsbygden
4. Antalet jordbruksföretag
5. Antalet arbetstillfällen inom jordbruk, trädgård, skog
6. Omsättning inom jordbruk, trädgård, skog
7. Medelålder och andel över 65 år för jordbruksföretagare
8. Andel bredband (jämförelse stad/landsbygd)
9. Antal anläggningar för kultur och fritid
10. Antal besöksnäringföretag

Personen som anställs för att ansvara för kommunens landsbygdsutvecklingsarbete ska göra en baseline 2018 för ovan indikatorer och eventuellt fler som anses relevanta för att följa upp kommunens landsbygdsutveckling över tid.

Finansiering av kommande insatser och projekt

Den strategi och handlingsplan som tas fram i processen förväntas innehålla en mängd möjliga åtgärder som skall kunna realiseras efter att strategin behandlats och fastställts av kommunfullmäktige.

Önskvärda insatser och åtgärder bör så långt det är möjligt integreras i annat pågående arbete, som besöksnäringsutveckling eller insatser inom utvecklingsområden som baseras på ny teknik, biobaserad energi eller livsmedelsproduktion och livsmedelsförädling. För vissa insatser kan extern finansiering sökas exempelvis genom Leader-programmet för projekt som kan drivas av kommunen och byaföreningar m fl gemensamt.

Källförteckning

Byarådet 2017

<http://byaradettrelleborg.se/medlemmar.html>

Christel Cederberg, Birgit Landquist, Sverker Molander, Pernilla Tidåker (2016)

"Jordbrukets ekosystemtjänster Från koncept till gårdsbaserade indikatorer"

http://www.landsbygdsnätverket.se/download/18.4b052a0915ea09fa7659fa0/1505984370555/Jordbrukets+ekosystemtj%C3%A4nster+SP_Rapp_2016_06.pdf

Häst Sverige 2017

<http://www.hastsverige.se/sida215.html>

Kommunala turismeffekter Trelleborgs kommun, 2015

Leader Söderslätt 2017

<http://www.leadersoderslatt.se/>

LRF Häst

<https://www.lrf.se/om-lrf/organisation/branschavdelningar/lrfhast/om-lrf-hast/>

LRF Kommunrapport 2017

<https://www.lrf.se/mitt-lrf/fortroendevald/kommungrupper/kommunstatistik/>

Länsstyrelsen Skåne (2013) "Erfarenheter av landsbygdsprogram för Sverige 2007-2015" *Case 4*.

http://media.landsbygdkraft.se/2013/05/Case4_light_enkelsidig.pdf

Länsstyrelsen Skåne (2016) "Regional handelsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet"

Länsstyrelsen Skåne 2017 *Landsbygdsnytt 2/2017*

Länsstyrelsen Skåne 2017

<http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/lantbruk-och-landsbygd/landsbygdsutveckling/landsbygdsprogrammet/Pages/landsbygdsprogrammet-s-mojligheter.aspx>

Nordiska ministerrådet (Daniel Nilsson (författare) og Nataliya Hulusjö (redaktör))

(2009) "Kulturarv och natur som resurs för hållbar utveckling och tillväxt, En nordisk översikt"

<http://www.landsbygdsnätverket.se/download/18.153525ec1520bcbe858a78e/1451902704691/Kulturarv+och+natur+som+resurs+f%C3%B6r+h%C3%A5llbar+utveckling.pdf>

Region Skåne 2017

<https://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/naringslivsutveckling/Landsbygdsutveckling/>

SOU 2015:15 *Attraktiv, innovativ och hållbar – strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring*

Trelleborgs kommun (2010) Natur och kulturmiljöplan

Trelleborgs kommun (2016) Cykelplan för Trelleborgs kommun 2016-2020

<http://www.trelleborg.se/globalassets/files/centralt/filer/styrdokument/cykel/cykelplan.pdf>

Trelleborgs kommun (2017) *Underlag för Grönplan*

Trelleborg Tillsammans, Trelleborgs kommun 2017

<http://www.trelleborg.se/sv/uppleva-gora/foreningar/trelleborg-tillsammans/>